

Vallankumouksellinen Teollisuusunionismi Ja Osuustoiminta

Kirj. Turjo

VALLANKUMOUKSELLINEN teollisuusunionismi, jota I. W. W. liitto Amerikassa edustaa, perustuu työväenluokan taloudellisen voiman käyttöön. Teollisuuksittain järjestäytyminen tuotannossa, I. W. W:n mukaan, takaa työväenluokalle sen voittamattoman ja ainoan tehoisan voiman, jota ei mikään muu voima maailmassa voi tuhota. Työ on se perusolemus yhteiskunnassa mistä riippuu kaikki. Ilman työtä ei yhteiskunta olisi olemassakaan. Työväenluokka omistaa sen yhteiskunnalle välttämättömän tekijän, työvoiman. Mitään muuta se ei merkityksellisesti omistakaan. Mutta koska se omistaakin sen yhteiskunnalle kaikkein tärkeimmän tekijän — työvoiman, niin silloin sillä onkin maailman hallitusavaimet käsissään. Työväenluokan työvoimaa kuitenkin, työläisten järjestymättä teollisuusunioniin, kontrolloeraa kapitalistiluokka omaksi hyödykseen. Tästä syystä on syntynyt I. W. W. liitto. I. W. W:n avulla järjestyy työväenluokka teollisuuksittain — se tahtoo sanoa — järjestää työvoimansa työväenluokan omaksi hyödyksi.

EDELLÄ on lyhyesti mainittuna I. W. W. liiton peruseriaate, jota ei ole vielä tähän mennessä kyennyt minkäänlaiset professorit, enempi kuin minkäänlaiset poliittiset puolueetkaan vääräksi todistamaan.

Työväenluokalle kyllä tyrkytetään kaikellaisia vippakonsteja, muka asemansa korjaamiseksi, mutta kaikilta näiltä keinoilta puuttuu materialistinen pohja, ja ovat ne suurimmalta osalta keksitty vain työläisten nylkemisyrittys tarkoituksissa, eli ovat ne peruja vanhoilta, pienteollisuus aikakausilta, jolloin ehkä ne ovat olleet vielä jostain merkityksestä. Semmoisia syöttejä kun esim. työväenluokan poliittinen toiminta, osuustoiminta, ammattiunionismi ja muita nykyaikaiseen suurteollisuuselämään sopimattomia keinoja koetetaan tyrkyttää työväenluokan pelastuskeinoiksi. I. W. W:n järjestön jäsenet ovat kuitenkin jo kokolailalla selvillä näistä kysymyksistä eivätkä siis nielase syöttejä. Kuitenkin on aina joukossa joitain, jotka eivät vielä ole päässeet selville miten olisi suhtaannuttava suomalaisten keskuudessa tunnetuksi tulleeseen liikkeeseen, jota kutsutaan nimellä:

Osuustoiminta.

Suomalainen työväestö Amerikassa, siihen aikaan kun vielä muutenkin elettiin politiikan pyörteissä, jolloin teollisuuselämä vielä oli vähemmän suurtuotannon luonteista, jolloin vielä omattiin vahvasti niitä suppeita käsitteitä, joita vanhasta maasta, feodali elämästä, tänne päässämme kannettiin, näkivät riiston tapahtuvan etupäässä ta-

varan vaihdossa. Alettiin perustelemaan osuuskauppoja, tarkoituksella vähentää, jopa siten kokonaan lopettaakin se. Tämä osuustoiminnallinen henki elää vieläkin semmoisissa kylissä etupäässä, missä työläiset elävät hajallaan, jossa valmisteteollisuus ei ole kasannut ihmisiä suuriin, tiheään asuttuihin ryhmiin. Semmoisiin kyliin ei ole vielä suuret rahayhtymät laajemmassa määrässä perustelleet ketjukauppojaan, joten näitten kyläin asukkaisiin on muodostunut se suppea käsite, että osuuskauppoja ei tule mikään milloinkaan kukistamaan. He ovat nähneet, että osuusliikkeet ovat melko menestyksellisesti pitäneet puoliaan yksityisten pikkuporvarien kanssa kilpailussa. He eivät jaksakaan nähdä miten suuret miljoona pääomat valtaavan voimakkaina trusteina ovat ottaneet ratkaisevan askeleen pikkuliikkeitten hävittämiseksi. He eivät käsitä, miten perin helppoa se vallotushomma tulee olemaan. Esimerkiksi miten ihmisen ajatukset todellakin ovat riippuvaisia ympäristöstään, kerrottakoon eräs tapaus, joka on usein muistunut mieleeni. Noin 16 tai 17 vuotta sitten eräs Raivaajan toimittaja, joka oli ammatiltaan kivenhakkuri, kulki puhujamatkoilla, m. m. ylistellen ammattiunionismia. Puhuen loputtua tämän kirjoittaja teki vasta väitteen siitä, että ammattiunionismi tulee häviämään sikäli kuin koneet ottavat ammattilaisten paikat, koska siten ammatitkin häviävät. Tähän vastasi tämä toimittaja, että milloinkaan ei keksitä semmoisia koneita, että puoletkaan ammatista häviäisivät ja todisteeksi mai-

nitsi miten esim. kiven hakkurin ammattia ei milloinkaan kykene koneet suorittamaan. Nyt kuitenkin tiedämme, että kivenhakkaus tänä päivänä suoritetaan koneilla.

Onko siis ihme jos tavalliset työläiset, jotka eivät ole olleet tilaisuudessa itseään kehittämään niinkään paljon kuin puhujat ja toimittajat, luulevat yksinkertaisesti, että osuuskauppoja ei pysy mitkään ketjukaupat kukistamaan. Yksityiset liikemiehet, jotka tarkoin tuntevat liike-elämän, paljon tarkemmin kuin osuuskauppojen kannattajat, ovat kuitenkin aikoja sitten jo huomanneet loppunsa lähenevän. Sempä takia heidän edustajansa, yhdysvaltain senaattorit, jo tekevät ehdotuksia, että olisi alettava tutkia ketjukauppojen perusteita ja ehkäistävä niiden nopea leveneminen anti-trustilain nojalla. Tämä tieto ehkä ilahduttaa osuustoiminnan perustajia ja muita ryhmiä jotka luottavat lakipykäliin, mutta tietoiset työläiset käsittävät lakien merkityksettömyyden.

Mitä ovat ketjukaupat ja niiden vaikutus muihin liikkeisiin

Ketjukaupat (chain stores) eli toisin sanoen suurten rahamiesten suuret yhtymät, jotka harjoittavat tavaran vaihtoa suoraan kuluttajille, ovat niin suunnattoman hyvin järjestetty ja niin suurella pääomalla varustettuja, että kun rinnastetaan niitä suomalaisten osuusliikkeiden kanssa, niin tuntuu aivan naurettavalta uskoa osuuskauppojen elämismahdollisuuksiin. Otetaampas nyt esimerkki vaikka pienemmistä ketjukaupoista, semmoisista, jotka eivät vielä omista edes omia tehtaitaan. Semmoisetkin kaupat jo omistavat satoja eri kaupunjoja yli maan. Sanotaan, että tämä liike tekee kenkä tilauksen. Se lähettää eri tehtaille tilauksen, sanotaan 10,000 paria samallaisia kenkiä. Se tahtoo tietää mikä näistä tehtaista täyttää sen tilauksen halvimmalla. Tarjouksia saapuu. Tehtailijat ovat innostuneet. Mikä on heille tuottavampaa kuin tehdä saman mallin mukaan 10,000 paria kenkiä. Silloin säästyy heiltä mallien tekijäin palkat, asiamiesten palkat, erilaiset käsittely palkat j. n. e. Kaikkein pienin alennus mihin ketjukaupat suostuvat on 13 prosenttia siitä, mitä ne samat kengät maksaisivat osuuskaupoille eli yksityisille liikkeille jotka tilaavat pienemmissä erissä. Sanotaan, että näitten kenkään tavallinen sisäänostohinta on \$4.00 pari. Kolmentoista prosentin alennus siitä, jää hinnaksi 3.48, eli koko tilaukselle tulee alennusta \$5,200.00 Tämä ei ole vielä silti todellinen hinta; se on paljon pienem-

pi. Näillä ketjukaupoilla on itsellään kunkin tavaralajin expertti tuntijat. Nämä expertit määrittelevät pienimpiin yksityisseikkoihin saakka miten se tavara on valmistettava. Tahdotaan enempi alennusta ja tapahtuu se näin: Määrätään montako tikkiä pannaan pohjiin, montako lankaa ja kuinka paksua kuhunkin neliötuumaan vuorikaan-kaaseen; minkälaiset nauhat, kuinka paksut sisä ja ulko pohjat, miltä paikkaa vuotaa ne leikataan, pohjan välitäyteet, sanalla sanoen kaikki missä säästetään tuhannesosa senttiäkään. Tämän menettelyn perusteella saadaan vielä toinen 13 % alennus. Siis pyöreissä luvuissa sanoen maksaa nämä \$4.00 kengät \$3.00 pari sanotulle liikkeelle. Tämä liike ulos myydessä ottaa noin 33 ja yhden kolmannen osan prosenttia yleisvoittoa (Gross profit). Siis ulosmyynti hinta on \$4.00. Nyt kun osuuskauppa maksaa näistä kengistä \$4.00 sisään ostoissa ja vaikka se ei veisi kuin 25 % voiton niin maksaisi ne kuluttajalle \$5.00 pari. Näettekö tässä kilpailumahdollisuuksia osuuskaupalle? Tämä jälkimäinen, tavaran huonontaminen, ja siitä johtuva alennus, voi ehkä vaikuttaa epäedullisesti tavaran menekkiin, mutta useassa tapauksessa luulevat ihmiset niiden olevan samoja kenkiä kuin toiset myyvät \$5.00 pari. Mutta oli miten oli sen kanssa, niin kaikessa tapauksessa jo se ensimmäinen 13 % alennus on suuresta merkityksestä. Jo sen perusteella, voipi ketjukaupat myydä tavaraa paljon halvemmalla kuin osuuskaupat ja yksityiset. Tässä olen vasta ottanut numerot semmoisista liikkeistä, jotka eivät omista itse tehtaita. Minulla ei ole varmoja numeroja käytettävänä semmoisiin liikkeisiin nähden, jotka omistavat tehtaaita, mutta jokainen ymmärtää, että tavara siten tulee vielä paljon halvemmaksi.

Idän suurissa teollisuuskeskuksissa on jo useampia suuria eri rahayhtymiä, jotka harjoittavat liikettä samalla alalla ja kilpailevat keskenään. Tämä on jättäjäismäistä kilpailua, joiden kaimppailua katsellessa unohtuu ihmisiltä osuuskauppahourailut pois mielestä. Eräässäkin kaupungissa yksi ketjukauppa, joka oli myynyt leipää 7 senttiä kappale, alensi sen viiteen senttiin. Toinen ketjukauppa teki samoin. Kolmas alkoi antaa leivän ilmaiseksi joka osti heiltä 50c arvosta lihaa. Ja ottakaa huomioon, tämä liha oli vielä parempaa ja halvempaa kuin kellään yksityisillä. Miten siis voi osuuskauppa kilpailla heidän kanssaan, kun he maksoivat leivästä 8c sisään ostoissa. Puhutelkaa ruokatavarakauppoita, niin kuulette surkean va-

lituksen. He tunnustavat, että missä ikinä vain ketjukauppoja on olemassa, niin he eivät saa edes sokeria ostaa sisäänkään sillä hinnalla kun ketjukaupat myyvät sitä ulos.

Mitä on Osuustoiminta ja miten työläisten on siihen suhtauduttava?

Edellä olen maininnut miten osuuskaupat syntyivät amerikan suomalaisten keskuudessa. Nyt tarkistamme niitä osuustoiminnan kannattajien vältteitä, miten työläiset voivat saada tämän toimintansa varmalle pohjalle. Sanotaan: Jos työläiset ymmärtäisivät osuustoiminnan merkityksen, niin he unhoittaisivat puolueriitansa, heittäisivät porvarien kannatuksen pois ja ostaisivat yksinomaan omista liikkeistään, niin osuuskauppojen tulevaisuus olisi taattua. Otaksutaanpa, että niin tulisi tapahtumaan (jota kyllä ei ikinä tule tapahtumaan), niin mitä hyötyä siitä olisi työväenluokalle? Tuotannossa tapahtuva riisto ei senkautta loppuisi, vai miten? Ja sitäpaisi on muistettava se, että jatkuva työttömyys panee työläiset tarkasti katsomaan mistä he halvemmalla saavat elintarvikkeensa ostaa. Jos leipä maksaa osuuskaupassa 10c ja ketjukaupassa samallinen leipä 5c, niin täytyy olla joko suorastaan pöllö, eli täydellinen osuustoiminta fanatiikko, joka maksaa puolta enemmän siitä minkä halvemmallakin saisi. Vielä, jos otetaan huomioon se osuustoiminnan periaatteellinenkin puoli, että osuuskaupat ovat tappelemassa riistoa vastaan, joka heidän mielestään tapahtuu tavaran vaihdossa, niin silloinhan astuvatkin osuuskaupat riistäjän asemaan, kun heillä kerran on tavara kalliimpaa.

Nyt katsotaan vielä sitä kaikista naurettavinta puolta osuustoiminnassa. Oletteko tulleet koskaan ajatelleeksi, miten hullua on kuvitella, että työläiset voisivat kasata niin suuret pääomat liikkeisiinsä, että sillä voisivat kilpailla suuria miljoona yhtymiä vastaan? Se on samallinen ajatus kun A. F. of Labor unionissa, että kun ollaan kymmeniä vuosia lakossa, niin työnantajat vararikkoutuvat. Tämä edellinen ajatus vielä ajaa edelle pöhlöydessään tästä jälkimäisestä. Eikä kai sitä kukaan muut niin luulekaan kuin semmoiset, jotka liike-elämästä eivät yhtään mitään ymmärrä. Mistä niitä liikevoittoja kootaan tulevaisuudessa, silloin kun joudutaan kilpailemaan miljoonallikkeitten kanssa, kun sitä kerran ei ole tullut tähänkään mennessä kasaan, vaikka on saatu kilpailla yksityisiä vastaan, jotka ovat ylläpitäneet liikkeistään jollakin sadalla dollarilla. Kaikki mitä on

saatu, on mennyt joittenkin klikkien eli yksityisten taskuihin. Miksi? Siksi, että työläiset eivät ole olleet liikemiehiä, eivätkä ole pääomain onistajia, joita kumpaakin ehdottomasti tarvitaan, jos liike menestyy.

Muuten kun ei enää voida millään valteilla puolustaa sitä, että osuustoiminta olisi vallankumouksellisen työväestön yksi taistelukeino, niin koetaan selostaa, että kun kerran osuustoimintaa on olemassa, niin on sitä työläisten kannatettava. Tämä on hatara väite. Tässä yhteiskunnassa on paljon seikkoja olemassa jotka eivät ole kannattamisen arvoisia. Onhan meillä täällä Amerikassakin socialidemokraattinen puolue, Workers Party, Raittiusliike, ammattionismi ja monta muuta hommaa, mutta ei kai kenenkään luokkatietoisen työläisen päähän palkhädkään, että meidän olisi niitä avustettava siksi, kun ne kerran ovat olemassa.

Nyt jos katsotaan ajassa taaksepäin, niin huomaamme, että melkein jokainen näistä mainitsemistani ryhmistä on ollut aikoinaan paljon suuremmasta merkityksestä työväenluokalle, kun osuustoiminta on milloinkaan ollut ja tulee koskaan olemaankaan. Mutta tänä päivänä nämä samaiset liikkeet eivät vastaa tarkoitustaan. Yhteiskuntataloudellinen kehitys on tehnyt niin jättäjänsä edistysaskeleita nopeassa eteenpäinkulkuprosessissaan, että sen aikaiset suunnitelmat ovat vanhentuneet ja käyneet käyttökelvottomiksi. Ei siksi, että ne olisivat aikansa olleet tykkäänään väärät, mutta siksi, että me elämme toisenlaisissa yhteiskuntataloudellisissa oloissa nykyään.

Nyt jos tähän saakka olemme olleet yhtämieltä, niin voidaan vielä väittää, että jos osuuskaupat häviävätkin tulevaisuudessa, niin on se hyvin kaukana vielä. Mutta pitääköhän se paikkansa? Oletteko huomanneet miten nykyinen taloudellinen tilanne muuttuu vuodessa parissa yhtä paljon kun se on muuttunut ennen sadassa vuodessa? Tiedän erään kaupungin, jossa on ollut suomalaisilla osuuskauppoja jo kolmattakymmentä vuotta. Liike edistyi, varsinkin ruoka-osuuskauppa. Rakennettiin suuri kivirakennus. Se oli jo melkein maksettu. Kauppaa kannatti kaikenlaiset puolueet, siihen kirkolliset ja raittiuspuolueiset luetuna. Mutta silloin astuivat rahamiehet näyttämölle. Kaupunkiin pistettiin pystyyn toistakymmentä ruokaketjukauppaa ja useita sekatavara kauppia. Vaateosuuskauppa lakkasi olemasta. Tuumattiin vielä pari vuotta sitten, että ruoka-

kauppa ei kyllä ikinä "postaa." Mutta ostajat alkoi vähentymään. Täytyi uusia laina rakennuksen päälle. Ei kestänyt kauan kun sekkin raha oli mennyt. Velka alkoi kasvaa tukkukauppoihin. Viimein täytyi sulkea ovet kun ei enää mistään saanut lisää velkaa. Nyt siinä kaupungissa ei ole enää yhtään osuuskauppaa. Miksi eivät osuuskunnan jäsenet, joita oli jo kasvatettu kolmattakymmentä vuotta osuustoiminta periaatteisiin, pitäneet hommaansa pystyssä? Siksi että heidänkin työpalkkansa olivat niin pienet, että oli katsottava mistä he elintarpeensa halvemmalla saivat ja siten muodostui heistä vihaamiensa ketjukauppojen varmoja ostajia.

Tämmöset tapahtumat tulevat olemaan jokapäiväisiä lähemmässä tulevaisuudessa. Meidän ei tarvitse lainkaan huolehtia, miten tässä asiassa suhtaudumme osuustoimintaan. Kapitalistinen kehitys pitää huolen siitä.

Mutta täytyyhän meidänkin ottaa joku vissan osuustoimintaan nähden, arvelevat jotkut teollisuusunionistitkin. Pitäisihän I. W. W:n järjestönäkin jollain vassilla tavalla suhtautua siihen. Näyttää ihan siltä kuin jotkut I. W. W:läiset keski-ikäisissä pelkäisivät Työmiehen pääsevän syyttämään I. W. W:tä osuustoiminnan vastustajaksi. Turha pelko toverit. Ei I. W. W:llä ole mitään tekemistä sen vastustamisessa. Sen tehtävänä on järjestää työläiset jakolaitoksissakin samassa tarkoituksessa kuin tuotantolaitoksissa. Se ei ole ollenkaan syntynytään siinä tarkoituksessa, että se yrittäisi "porvarioimalla" kukistaa kapitalistiluokan. Meidän työläisten poliittiset ryhmätähän sillä alalla toimivat. He muutenkin toiminnallaan matkivat kapitalisteja parhaansa mukaan. He perustelevat eri nimisiä poliittisia puolueita niinkuin porvariluokkakin. He, kapitalistien tavoin, koettavat saada omat miehensä hallitusvirkoihin. Heidän lehtensä huutavat äänestämisen tarpeellisuudesta vaalien edellä ja väliajoillakin, niinkuin por-

varilehdetkin. He koettavat mielitellä farmareita kannatusta saadakseen niinkuin muutkin porvarit. Porvarit keinottelevat toisilta porvareilta varoja kaikellaisten julkaisujen painattamisella, joissa annetaan neuvoja liikealalla. Samoin perustelevat meidän poliittiset lehtemme liike-elämää selostelevia osastoja lehtiinsä, joita sitten kutsuvat osuustoiminta-osastoiksi. Luonnollisesti kaikkia näitä porvarien menettelytapoja noudattaen, he keinottelevatkin sievosiä summia työläisiltä. Ainahan porvarit ovat työläisiä narranneet. Mutta mikä illettävintä tässä narrauksessa on se, kun sitä tehdään työväenliikkeen nimellä.

Miten siis on I. W. W:n järjestön suhtauduttava siihen? Siten kun se suhtautuu kaikkeen muuhunkin keinotteluun. Selostaa työläisille porvarien menettelyä, että osaavat olla varuillaan. Mutta mitä siihen tulee, että I. W. W. alkaisi suunnitella keinoja osuustoiminnan puolueettomalle perustalle järjestämisestä, olisi yhtä naurettavaa, kun jos se alkaisi määritellä mikä poliittisen puolueen ehdokkaita olisi edullisin äänestää. Täten tähän kysymykseen sekaantumalla, liikkuisi se aloilla, jotka eivät sen toimintapiiriin kuulu kerrassaan mitään.

Ei pidä unohtaa, että I. W. W. on unionistinen liike ja sen lisäksi, se on vallankumouksellinen teollisuusunionistinen liike. Sen tehtäviin kuuluu palkkatyöläisten järjestäminen työmaalla, eikä osuuskauppojen järjestäminen liike-alalla. Sen sijaan, että yrittäisimme osuuskauppojen avulla taistella pääomain kasaantumista vastaan, joka on tuloksetonta ja kehitysvastaistakin hommaa, on toimittava työväenluokan teollisuuksittain järjestyksen edistämiseksi. Siinä on työväenluokan ainoa pelastus. Siinä on sen ainoa voima. Työväenluokka, omistamattomana luokkana, ei kykene kauppaliikkeillään kilpailemaan omistajaluokan kanssa. Työväenluokan ainoa pääoma on sen työvoima.

